

JUNIJ 1937.

1. Slovensko gledališče je proslavilo 25 letnico umetniškega dela igralca in bivšega opernega pevca Ivana Levčarja. — Krajevni leksikon dravske banovine je izdala Zveza za tujski promet v Sloveniji. — Naši sadjarji so zborovali v Mariboru na občnem zboru Sadjarskega društva za Slovenijo.

2. Zagrebški mestni svet je zagrozil TPD, da naj montira aparate za čiščenje vode, sicer da ustavi le-ta nabavo premoaga potom omenjene družbe, ker trpi Zagreb zaradi umazane vode škodo.

4. Banov pooblaščenec dr. Stelè je odbral za razstavo jugoslov. umetnosti v Rimu dela sledečih slovenskih umetnikov: K. Jiraka, G. A. Kosa, Fr. Kralja, Toneta Kralja, A. Kregarja, M. Maleša, K. Bulovčeve, Fr. Miheliča, Fr. Pavlovca, M. Sedeja, Fr. Tratnika in Tineta Kosa. Izbor je bil v smislu navodil prirejen tako, da bi predstavil vse tiste osebnosti, ki so si v povojnem umetniškem svetu doma priborili ime brez ozira na usmerjenost.

4. Ljubljanska opera bo gostovala prihodnji teden dva večera v Trstu in dva na Reki.

6. Minister za trgovino dr. Vrbanič odvarja velesojem v Ljubljani. — O železniški zvezi Slovenije z morjem se javljajo zopet živahnejši glasovi. Problem zveze Slovenije z morjem se rešuje od početkov naše nove države — do danes brez realnega uspeha.

6. Univ. prof. dr. Rado Kušej je bil izvoljen na seji univerzitetnega sveta za novega rektorja ljubljanske univerze. — Meščanska šola v Krškem obstoja že 60 let.

7. Za slovensko obrt utegne biti pomembna ustanovitev Zveze slovenskih obrtnikov, ki ima v programu ustanovitev lastnega doma.

10. V petek je koncertiral v Ljubljani naš rojak operni basist Fran Schiffrer, ki odhaja na daljšo turnejo v Ameriko. — Naša opera je doživela v Trstu sijajen uspeh in priznanje slovenskega, hrvaškega in italijanskega občinstva.

11. Povodom Živkovičevega obiska v Sloveniji je prišlo med obema nasprotujočima si taboroma do krvavega spopada, čigar smrtna žrtev političnega sovraštva je postal slušatelj naše univerze Rudolf Dolinar v bližini Konjic. — Umrla je gospa Marija pl. Terbuhovič roj. Widerkherer, vdova po majorju Terbuhoviču, nekdanjem adjutantju bana Jelačića.

12. Produkcija piva v Sloveniji je nazadovala. Lani je bilo prodanih 28.662 hl pive. — MOL namerava zgraditi moderna otroška zavetišča, letos je v ta namen določila 1 1/2 milijona dinarjev. Prvo zavetišče bo zgradila v Trnovem. Dalje je MOL darovala parcelo za zgradbo nove cerkve na Barju. — Slovenija prejme iz državnega sklada za javna dela 75 milijona (107%). — Ljubljanski velesojem je obiskalo nad 94.000 oseb.

12. Univ. prof. V. V. Nikitin slavi 70 letnico v Ljubljani. Za našo montanistiko in ljubljansko univerzo posebej ima ruski svetovni učenjak nepozabne zasluge. — Skupščina Združenja jugosl. rudarskih in topilniških inženjerjev je izbrala na proslavi zaslužnega znanstvenika za njegovo 40 letnico znanstvenega raziskavanja za svojega častnega člana. — Gradnja ceste do Kranja, ki bo betonirana, je v polnem razmahu. — Mati ljubljanskega podžupana gospa F. Ravniharjeva, roj. Permetova, je v starosti 84 let umrla v Ljubljani.

15. Sinoči je pogorel godbeni paviljon na sokolskem letnem telovadišču v Tivoliju.

PIŠE ANTON STUPICA

16. Banovinski odlok določa, naj se v vseh šolah z letom 1937./38. uvede pisava v smislu Breznik-Ramovševega slovenskega pravopisa, za razvoj in enotnost slovenskega pisanja pomembna določitev.

18. Naše filozofsko slovstvo je obogatila Slovenska Matica z izdajo knjige I. Kanta »Dve razpravi« (Razmišljanje o čustvu lepega in vzvišenega. — K večnemu miru). Razpravi je vzorno prevedel dr. Izidor Cankar, uvod pa je napisal dr. Boris Furlan.

18. Lani je Slovenija plačala 239% davka na poslovni promet. — Na jugoslov. razstavi v Rimu sta prodala oba slovenska delegata naših likovnikov, G. A. Kos in M. Maleš vsak po eno delo. — Pisatelj F. S. Finžgar je govoril o lepota slovenske zemlje v beograjskem radiu.

22. Prof. France Kobal, učitelj slovenske književnosti na III. drž. realni gimnaziji, je umrl. Svoječasno je bil gledališki poročevalec, prevajalec in ugleden publicist. Pred vojno je bil nekaj časa upravnik našega gledališča.

23. Delegacije borz kraljevine Jugoslavije zborujejo v Ljubljani.

25. Letos je mednarodni komite Rdečega križa podaril najvišje odlikovanje za žene ge. Veri Šlajmerjevi, vdovi znamenitega kirurga prof. dr. Šlajmerja. — Ljubljanska borza proslavlja desetletnico poslovanja z devizami.

26. Slovenski lesni trg se je izboljšal, aktivnost se veča s povečanim izvozom.

26. Zadružni kongres v okrilju zadrúžnega tedna se je danes pričel v Ljubljani. — Slavistično društvo pripravlja za novo sezono vrsto kulturnih prireditev, umrlemu prof. Prijateljju namerava postaviti spomenik ter izdati njegov spominski tisk.

27. Bolgarski akad. slikar Pavel Francaliski je imel v svoji domovini več predavanj o Slovencih.

27. Zensko zavetišče kot prizidek Delavskega doma na križišču Gosposvetske in Bleiweisove ceste je dograjeno. MOL je uporabila v to svrhu 1.700.000 dinarjev. — Izšla je ilustrirana biografija o slikarju Ivanu Groharju, ki jo je napisal Anton Podbevšek in ilustriran Roman o Prešernu pisateljice Ilke Vaštetove.

29. Velik vodovod za Suho krajino, projektiran za 13.000 prebivalcev v 80 vaseh, je proračunan na 30 milijonov dinarjev, zaenkrat je na razpolago le 6 milijonov dinarjev v ta namen.

JULIJ 1937.

1. Na šahovskem turnirju v Rogaški Slatini je postal Pirc prvak Jugoslavije, po dvakrat prekinjeni partiji je premagal Vukovića. Končno stanje je sledeče: Neudorf 9 1/2 točke, Pirc, Foltys, Sämisch 9 točk. — V Beograd se je odšla deputacija naših upokojencev, ki se je zglasila pri notranjem ministru dr. Korošcu in ministru dr. Kreku zaradi podpore za pravično ureditev njihovih upravičenih teženj.

3. Umrl je veliki slovenski vladika nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, em. škof ljubljanski, prvobornik za verski in narodni preporod slovenskega naroda, častni meščan ljubljanski. Ljubljana se je odela v črtno. — Blejsko jezero je z banovinskim nakupom postalo javna slovenska last.

7. Otvorjena je zračna proga Gradec—Celovec—Ljubljana—Sušak.

9. Odlični in zaslužni slovenski industrijec Karel Pollak je umrl.

10. V Delavskem domu je bila javna kuhinja povečana, da znaša njena kapaciteta 600 obedov ali večerij dnevno.

16. V Kranju se vrši pod okriljem prosvetnega tedna kulturna razstava, na kateri so razstavljeni zanimivi umetnostni zgodovinski predmeti iz Kranja in lokalnih šol. — Strokovnjaki se izrekajo za poglobitev ljubljanskega železniškega omrežja in moderno zgrajene postaje. — Cerkev sv. Petra, nje zunanjščina, se obnovi po načrtih arh. Vurnika.

19. Ljubljansko železniško ravnateljstvo prispeva nad eno petino vseh dohodkov drž. železnic, nad eno četrtino vsega potniškega prometa in eno četrtino vsega tovarnega prometa.

22. Ob zaključku jugoslovanske umetnostne razstave v Rimu je kupilo italijansko prosvetno ministrstvo sliko Fr. Kralja »Pogled na sv. Jožefa v Ljubljani«. — Ban dr. Natlačen je obiskal Slovensko Krajino. — V Rogaški Slatini je gostovala naša opera.

24. V parlamentu je bil sprejet konkordat s 167 : 129 glavi, vendar še ne bo predložen senatu.

25. Umril je poglavar srbske pravoslavne cerkve patriarh Varnava. — Knjižničar licealne knjižnice v Ljubljani, dr. Jože Puntar, je umrl; bil je odličen poznavalec in proučevalec slovenske književnosti in slovenske politične in kulturne zgodovine.

27. Strašna nevihta s točo v Dobrépolju v Suhi krajinji je povzročila milijonsko škodo. — Oživotvorila se je Kmetijska zbornica, stanovsko zastopstvo slovenskega kmeta. Prvi njen predsednik je g. Martin Steblovnik. — Danes slavi šestdesetletnico rojstva slovenski jezikoslovec prof. Ivan Koštičič v Novem mestu.

28. Ministrski svet je odobril izredni kredit 100.000 dinarjev kot podporo Znanstvenemu društvu za humanistične vede v Ljubljani kot predhodnici snujoče se Akademije znanosti in umetnosti. Guverner Narodne banke, dr. Milan Radosavljevič, je stopil v Ljubljani v stik s predstavniki ljubljanskih bank in samoupravnih denarnih zavodov.

AVGUST 1937.

3. Minister za notranje zadeve, dr. Anton Korošec, je poslal odboru za pomoč po toči poškodovanim v občinah Šmihel, Stopiče in Prečna 10.000 dinarjev. — Ministrski svet je dovolil ministrstvu za socialno politiko 500.000 dinarjev za podporo krajem, ki so bili po toči prizadeti. — Po toči je zaradi povodnji prizadeta zlasti Štajerska, tretjina dolnje-lendavskega okraja je pod vodo.

8. V Ljubljani se vrši II. slovenski izseljeniški kongres, Rafaelova družba deluje 10 let. Pokroviteljstvo kongresa je prevzel minister dr. A. Korošec.

10. Mestni socialni urad je iz socialnih fondov zaposlil lani 619 delavcev v 21.266 delovnih dnevih ali okoli 170.000 delovnih ur za skupno 561.000 dinarjev. Mestna občina je v celoti izdala od lani do letos 673.000 dinarjev za omiljenje brezposelnosti v Ljubljani. — Za ureditev ceste Kranj-Bled je bilo votiranih 17 milijona dinarjev iz 70milijonskega posojila ministrstva za javna dela.

12. Ljubljanski tovarnar Rudolf Zalokar se je smrtno ponesrečil. — Mestna občina je kupila nekdanjo Mahrovo hišo na dražbi za 3.600.000 dinarjev. — Ban dr. Natlačen je obiskal obrtno razstavo v Celju.

14. Kentski vojvoda je potoval skozi Ljubljano. — Pisatelj dr. Jože Pogačnik, urednik knjig Družbe sv. Mohorja, je postal ravnatelj Marijanišča.

22. Dr. Valter Šmid, profesor za predzgodovino in provincialno rimsko arheologijo na graški univerzi, je odkril in izkopal gradišča in grobišča v vasi Žlan pri Bohinju. — Na izseljeniškem kongresu v Ljubljani se je ustanovila Izseljeniška zbornica.

25. Holandec C. W. Wouters, velik prijatelj Slovencev, je posetil Slovenijo.

26. Maribor zahteva, naj banovina zgradi poslopje za novo realno gimnazijo. — II. pedološki veslovenski kongres je začel zborovati v Ljubljani. V okviru kongresa je odprta tudi razstava.

29. Na Brezjah je bil blagoslovljen temeljni kamen spomenika za padle slovenske žrtve v svetovni vojni.

SEPTEMBER 1937.

1. Na velesejmu, ki je bil danes odprt, vzbuja še posebej zanimanje razstava slovenskega novinarstva, ki prikazuje nazorno razvoj slovenskega časnikarstva in tiska vobče v mejah razstav, ki so običajne na naših velesejmih. Novinarsko razstavo je otvoril minister notranjih zadev dr. Anton Korošec. — Na Kodeljevem je dograjena v surovem stanju cerkev Male sv. Terezije.

2. V zvezi z novinarsko razstavo se vrši 8. kongres Zveze novinarskih agencij, katerega se udeleže tudi številni odlični inozemski gostje.

4. Na Bledu letuje slavni ruski basist Šaljapin. — V Ljubljani so naleteli na staroslovenske grobove pri kopanju jarka za novi kabel pri cerkvi sv. Petra. — Kongres jugoslov. zdravnikov - kirurgov se vrši v Ljubljani.

7. V Ptujju so se sestali mednarodni geografi in arheologi radi izdelave zemljevida starega rimskega imperija.

8. Danes odkriva v Ljubljani kulturno društvo »Soča« spomenik pesniku Gregorčiču nasproti ilirskemu stebru. Arhitektonsko okolico spomenika je uredil arh. Plečnik, doprsni kip je modeliral akad. slikar Kalin Zdenko.

9. Danes si je ogledala Nj. Vel. kraljica Marija časnikarstvo in misijonsko razstavo na velesejmu.

10. Dobili smo bibliofilsko izdajo Prešernovega »Sonetnega venca«; izdajo in grafično rokopisno je delo okrasil Stanko Gladnik.

11. Prekmursko muzejsko društvo proslavlja 200letnico rojstva Mikloša Küzmiča, ki se je rodil 1737. v Dolnji Sláveči. Za našo kulturo je ta protestantski pisec odličnega pomena. — Okoli Kolpe se bodo vršili veliki jesenski manevri, največji, kar jih je bilo kedaj v Jugoslaviji.

14. V Jakopičevem paviljonu razstavlja Klub neodvisnih. Jesenski velesejem je obiskalo 95.000 obiskovalcev.

15. Prvi prezident ČSR Tomáš Masaryk je umrl. Njegova smrt je vzbudila po vsej Jugoslaviji in zlasti pri Slovincih splošno žalovanje. — France Tratnik je dovršil dve monumentalni kompoziciji »Pomlad« in »Poletje« za okras bežigradske ljudske šole v Ljubljani.

19. Slovenski klub v Sarajevu bo obhajal 40letnico. V Sarajevu živi okoli 2000 Slovencev.

21. V Zeleni jami se je zasadila prva lopata za stavbo novega zavetišča »Otroško zavetišče Vincencijeve konference Srca Jezusovega v Zeleni jami«.

24. Dr. Anton Korošec, minister notranjih zadev, govori v beograjskem radiu govor o Masaryku. — Danes ob 75letnici smrti škofa A. M. Slomška je bila slovesno izročena Slomškova nagrada nestorju mariborskih kulturnih delavcev g. prelatu dr. Franu Kovačiču.

27. Na Mirju so delavci pri razširjenju Aškerčeve ceste naleteli na ostanke rimskega mozaičnega tlaka, ki ga bodo prenesli v muzej.

29. Italijanski maršal in minister Italo Balbo je potoval s svojo soprogo skozi Ljubljano.

OKTOBER 1937.

2. V Ljubljani je močno pereče vprašanje nove bolnišnice, zveze Slovenije z morjem in ljubljanskega kolodvora s poglobitvijo železniških tirov. — MOL namerava zgraditi otroško zavetišče v Trnovem in si je v ta namen pridobila načrte.

3. Na Ulaki v Loški dolini je arheolog dr. Valter Šmid odkril starorimske kovačnice.

4. Zdravniki delavskega zavarovanja zborujejo v Ljubljani. — Plesni par Pino in Pia Mlakar gostujeta v naši operi s samostojno kompozicijo »Vrag na vasi«, ki je doživela v Curihu uspešno krstno predstavo.

7. V Jakopičevem paviljonu je razstavil svoja dela A. Černigoj iz Trsta. — Minulo je 20 let, odkar je umrl dr. Janez Ev. Krek. V unionski dvorani se je vršila v spomin svečana akademija.

10. 41 slovenskih društev je podpisalo oklic za 10. oktober, ko je po nesrečnem plebiscitu ostalo še 100.000 naših rojakov izven naše skupnosti. — Izbrani slovenski razumniki so se sešli na ustanovni občni zbor Slovenskega društva. V upravni odbor so bili izvoljeni gg.: Fran Albrecht, dr. Bevk Jože, dr. Furlan Boris, Jeršič Miro, Kocbek Edo, Koblar Franc, Mencin Rudolf, dr. Mrak Anton, dr. Slodnjak Anton, Sovrč Anton, dr. Solar Jakob, Udé Lojze, dr. Vogelnik Adolf, Žigon Joka, dr. inž. Župančič Matija; namestniki: dr. Breclj Marijan, Hartman Lojze, Košak Vinco, Vodnik France, dr. Zwitter Franc; v nadzorstvo: dr. Lončar Dragotin, dr. Regali Josip, primarij dr. Josip Pogacnik, Veselko Maks in dr. Alojzij Vrtačnik.

12. Dela pri zgradbi vseučiliške knjižnice napredujejo in bo stavba še letos pod streho. — Umrl je dr. Ivan Lamut, višji svetnik dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani. — Velik naval mladine v meščanske šole; samo v Ljubljani je vpisanih nad 2700 učencev.

13. Letošnje leto je bil končan prvi del regulacije Ljubljane. Letina pšenice in koruze je bila letos slabša kakor lani.

14. Ljubljanski mestni muzej v Auerspergovi palači bodo danes odprli. Gradivo je nameščeno v 14 sobah in razvojno prikazuje prerez naše meščanske kulture. — V Ljubljani se mudi bolgarski pesnik in pisatelj Dimitr Pantelejev.

18. Po osnutkih prof. Plečnika se zgradi veličastna arhitektura »Vrt vseh svetnikov« in bo tako rešen pereč ljubljanski problem mrliške veže. — V soboto je minulo sto let, odkar se je rodil Miha Vošnjak, oče slovenskega zadružništva. — MOL je dobila 40 milijonov posojilo pri PH. To posojilo ne pomeni nove obremenitve, ker je sklenjeno pod ugodnejšimi pogoji kakor so dosedanje obveznosti MOL v zvezi s cestno železnico.

19. Posmrtni ostanki osvoboditelja prezidenta Masaryka iz dvorca Lany v predsedniško palačo v Prago. Njegovo truplo bo položeno na katafalk v tej palači v tako imenovani Plečnikov dvorani. — Akad. kipar Božo Pengov je izdelal Tavčarjevo poprsje za spomenik, ki je bil odkrit v Poljanah pred pisateljevo rojstno hišo. — Znameniti francoski gospodarski učenjak prof. Georges Bloudel z Ecole de Sciences économiques et politiques v Parizu predava v Ljubljani o gospodarskem položaju Evrope.

20. V Kotljah v Mežiški dolini je umrl koroški narodni delavec in slovenski kmet Lenart Kuhar, star 78 let. V Svečini, na naši severni narodni meji, je bila blagoslovitev banovinske gospodinske šole. — V Filharmonični dvorani se je vršil prisrčen poslovljni večer priljubljene operne pevke g. Zlate Gjungjenac v zvezi z našim filharmoničnim orkestrom pod taktirko Nika Štritofa. — Dr. Prijateljjevi učenci so izdali v počaščenje spomina prof. I. Prijateljjevo: »Borbo za individualnost slovenskega književnega jezika v letih 1848.—1857.«.

22. Francoski rezervni častniki so se pripeljali na kratek obisk v Ljubljano. Bili so prisrčno sprejeti.

24. Na Jesenicah je zagorel nov plavž. — Na Dolenjskem se modernizira cesta Ribnica—Brod. — V Mariboru se je vršila sadjarska razstava, ki je nazorno prikazala kvaliteto in bogat izbor naše sadne produkcije.

25. Na seji odbora za postavitve spomenika kralju Aleksandru v Ljubljani je bil sprejet Plečnikov načrt Propilej pod predsedstvom senatorja Ivana Hribarja. — Po natečaju za izdelavo načrtov (modelov) za nove kovance so bili nagrajeni sledeči Slovenci: Vladimir Stoviček, Stane

Dremelj, arh. Edo Ravnikar, Borut Hribar, Lojze Dolinar, Tone Kralj in Josip Sarnica.

27. Pisateljici A. Wambrechtsamerjevi vzdajo spominsko ploščo v njeno rojstno hišo v Planini pri Sevnici. Relief pokojnice je izdelal kipar Niko Pirnat. — Prosvetni minister Magarašević je zaprosil ministrski svet za dovoljenje, da lahko najame pri DH banki posojilo v znesku 2 milijonov dinarjev za zgraditev Kemičnega instituta v Ljubljani.

31. Mariborsko mladinsko skrbstvo je pridobilo novo zavetišče v Magdalenskem predmestju. — MOL hoče urediti na novo pokopališče zasluženih slovenskih mož pri Sv. Krištofu po zamisli arh. Plečnika.

NOVEMBER 1937.

3. Cankarjev Hlapec Jernej je prišel oznanjevat svojo pravico našim sosedom — Madžarom. Je to prva knjiga, prevedena na madžarski jezik. Poleg Hlapca Jerneja je izšel še Cankarjev Potepuh Marko. O Hlapcu Jerneju je ob nemškem prevodu svoječasno napisal madžarski kritik Mőhácsi Jenő tole: Udarec čuti na svoje srce in stiskajo se mu prsi, kdor bere to zgodbo, mimo katere nikoli niso napisali preprostejše, pretresljivejše in prevratnejše. Kakor bi bila ljudska pravljica ali svetniška legenda ali poglavje svetega pisma... kakor bi je ne spisal človek, marveč bi se bila sama napisala.« Deli je prevedel rojak iz Slovenske Krajine, prof. dr. Avgust Pavel, prevajalec je napisal pet strani uvoda, nam in Madžarom je napravil v kulturnem posredovanju veliko uslugo. — Umrl je g. Anton Wolf, tajnik direkcije pošte in telegrafa v p.

4. Društvo glasbene akademije priredi v frančiškanski dvorani koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. — Novoimenovani privatni docent dr. Fran Zwitter je predaval o sociologiji in zgodovini v nastopnem predavanju v zbornični dvorani naše univerze.

7. V Narodni galeriji so se odprla vrata veliki retrospektivni razstavi bratov Šubicev. Razstava obsega cerkvena dela, ki so razmeščena v veliki dvorani NG. in profana dela, urejena za ogled v Jakopičevem paviljonu. — Škofjski ordinariat v Ljubljani je z listino ustanovil novo župnijo v Mostah. — Prof. Ivan Dolencec je postal novi ravnatelj učiteljske šole v Ljubljani. — Z današnjim dnem se je začel ciklus proslav slovenskega glasbenika Antona Foersterja za stoletnico njegovega rojstva. Proslave, prireditve in razstavo Foersterjevih del vodi Glasbena Matica.

8. V Beogradu je vrsta proslav ob 150letnici Vuka Karadžića, v nedeljo so odkrili slavljencu spomenik v Beogradu. Rektor dr. Kušej je bil zastopnik naše univerze pri teh slavnostih. — V Kragujevcu je umrl podpolkovnik Turudija, ki je še izza svetovne vojne Slovincem v živem spominu zaradi junaške brambe naše zemlje.

14. Na Selu pri Ljubljani se je blagoslovilo pomembno deško vzgojevališče. — Cesta Maribor—St. Ilj se modernizira, doslej je 6 km ceste popolnoma urejene, skoraj bo vsa cesta urejena in zvaljana. Prihodnje leto bo modernizacija končana.

16. Preteklo nedeljo so pred poslopjem Glasbene Matice odkrili slovesno spomenik Antonu Foersterju, ki ga je izdelal akad. kipar Lojze Dolinar. — Danes pred petdesetimi leti je umrl veliki Slovenec, pisatelj Franc Levstik, reformator slovenskega javnega življenja, pesnik, učenjak, jezikoslovec, kritik, politik, časnikar, organizator itd.

17. Inž. arh. Fr. Tomažič je predaval v mali dvorani Filharmoničnega društva o razvoju Ljubljane in njene bodočnosti. Bled je dobil novo šolo, celotna adaptacija in nadzidava je veljala okoli 450.000 dinarjev. — V založbi škofijskega ordinariata je izšla druga izdaja Svetega pisma nove zaveze, prvi del: Evangelij in apostolska dela, v žepni obliki za ceno 12 dinarjev vezan izvod in 8 dinarjev broširan. — Strojne tovarne in livarne v Ljubljani so sedaj v poravnavi. — Ljubljanska avtomatična telefonska centrala bo povečana za 1000 novih števil. — Glasbena Matica je priredila velik koncert Foersterjevih skladb v jubilejnih dneh.

19. Za novega inspektorja srednjih šol je imenovan prof. Makso Bajuk, za banovinskega šolskega nadzornika in referenta za osnovno šolstvo pri banski upravi pa prof. Milko Jeglič.

20. V Ljubljano je prispel prosvetni minister dr. D. Magarašević ter si ogledal prosvetne institucije Slovencev. — Umrl je ravnatelj in solastnik Blasnikove tiskarne Albin Prepeluh. Bil je izredno agilna na publicističnem, gospodarskem in političnem polju. — Društvo za ceste v Ljubljani je poslalo spomenico vladi in banovini za zboljšanje slabega stanja naših cest. — Pred poslopjem tehnične fakultete v Ljubljani je bil odkrit spomenik iznajditelju Jožefu Ressleru.

24. Profesor Luigi Salvini od Vzhodnega zavoda v Neaplju (Istituto Orientale di Napoli) potuje po Jugoslaviji. Navezal je stike s Slovenci in namerava osnovati zbirko slovenskih pripovednikov v italijanščini.

26. Novi privatni docent za primerjalno literaturo naše univerze dr. Anton Ocvirk si je izbral za nastopno predavanje temo: »Historizem v literarni zgodovini in njegovi nasprotniki«.

28. V torek je bila odprta modernizirana cesta Ljubljana—Kranj, ki je prva v Sloveniji betonirana. — Klub naravoslovcev naše univerze je izdelal resolucijo za zgradbo instituta za naravoslovne predmete. — Katoliško tiskovno društvo deluje že 50 let med Slovenci.

30. Univ. prof. dr. Andrej Gosar, znanstvenik in politik, je dosegel 50. leto svojega življenja.

DECEMBER 1937.

1. V Zagrebu je umrla ga. Ana Podkrajškova, vdova pokojnega pisatelja Frana Harambaše. — Društvo za Glasbeno akademijo v Ljubljani je izročilo g. ministru prosvete spomenico, da se reorganizira dosedanji drž. konservatorij v akademijo z značajem visoke šole.

3. Pianist Ivan Noč koncertira v veliki Filharmonični dvorani, interpretira Vivaldija, Bacha, Rimsky-Korsakova, Castelanova, Tedesca in Chopina. — Umrl je nekdanji profesor Mahrove šole in realke Ivan Belè, znan ljubljanski meščan, oficir francoske Akademije.

5. Minister za telesno vzgojo dr. Miletič se mudi v Ljubljani.

7. V torek je predaval prof. dr. Fran Mesesnel o zvezah bratov Šubicev s češko umetnostjo ob razstavi del bratov Šubicev v NG pod okriljem češkoslovaško-jugoslovanske lige.

12. Ustanovljena je Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, njen starostni predsednik je akademik Aleš Ušeničnik, dalnji prvi akademiki iz posameznih področij slede: Rajko Nachtigal, Fran Kidrič in Milko Kos v prvem razredu, za ostale tri razrede po en član organizator: Gojmir Krek, Rihard Župančič ter pesnik Oton Župančič. S tem dejanjem so uresničene davne želje našega resničnega izobraženstva na poti k manifestacijam slehernega samostojnega naroda.

13. Akdemski pevski zbor zre na uspehov polno delo desetih let, pred javnostjo položi račun svojega desetletnega dela povodom jubilejnega koncerta, ki naj prikaže v prerezu umetno in narodno pesem, gojeno vsa leta. Zbor vodi France Marolt.

17. Ljubljanska filharmonija priredi 8. redni koncert, katerega dirigira dr. Herman Scherchen kot gost.

20. V Beogradu razstavlja slovenski akad. slikar Rihard Debenjak. Minister dr. Anton Korošec si je ogledal njegovo razstavo in odkupil več del. — Akad. pevski zbor ponovi svoj koncertni jubilejni program za dijaštvo vseh ljubljanskih srednjih šol. Podčrtati je uvidevnost APZ radi upoštevavanja socialnega položaja naših srednješolcev, ker je vstopnina tudi za naše pojme izredno nizka, stojišče je po 1 dinar. V prosvetnem načrtu je to novum, ki bi naj našel posnemanje pri merodajnih krogih.

21. Prvikrat, odkar obstoja Narodna galerija, je bila institucija upoštevana v državnem proračunu za 1937./38. s postavko 27.588 dinarjev.

Leopold Kovač

Med jubilanti je praznoval operni pevec Leopold Kovač svojo petdesetletnico. Mladosten in krepak, kakor je bil vse svoje življenje, ga je našel Abraham sredi dela in po daljšem odmoru zopet na odru. Na povabilo Združenja igralcev je zapel zopet svojo najboljšo vlogo, Vaška iz »Prodane neveste«. In kakor vedno, tako jo je tudi za svojo petdesetletnico odpel in odigral tako mojstrsko in tako svojevrstno, da gotovo ne pretiravamo, če prištevamo Kovačevega Vaška med najboljše, ki smo jih kdaj slišali na slovenskem odru. Več kakor polovico svojih let je Kovač posvetil slovenski operi ter predstavljal s svojo izredno muzikalnostjo in požrtvovalnostjo enega najzanesljivejših pevcev slovenske opere.

22. V ponedeljek je predavala prof. Marja Borštnikova v okviru Slavističnega društva o Aškerčevem socializmu.

23. Na Barju se dozidava originalna cerkev po osnutkih prof. Plečnika, ki je projektiral tudi novo cerkev v Zg. Rečici pri Laškem.

24. V natečaju za idejne osnutke otroškega zavetišča v Trnovem je ocenjevalni odbor prisodil prvo nagrado ing. arh. Otonu Gaspariju in ing. arh. Tomažu Štruklju, drugo ing. arh. Vinku Glanzu.

28. Mariborski grad, ki ga je svoječasno kupila mariborska mestna občina, se preureja za mestni muzej. — Razstavo bratov Šubicev, ki je vzbudila toliko zanimanja, je podaljšala NG nepreklicno do 9. januarja prih. leta.

LETO 1930.

JANUAR 1930.

Devizni promet na ljubljanski borzi je dosegel 977.5 mil. dinarjev v minulem letu, v letu 1928. pa 953.5 milij. dinarjev. — V Ljubljani je bila lani dozidana največja stavba tkzv. Rdeča hiša na Poljanski cesti. V njej je našlo streho 114 družin. — Na Vodovodni cesti je bila dograjena mestna kolonija, sestojeca iz 16 hišic s 64 stanovanji. Arhitektonsko najpomembnejša stavba, ki se je prošlo leto gradila, je palača Vzajemne zavarovalnice, povsem svojim namenom bo izročena šele letos. Njene monumentalne oblike so v ponos Ljubljani, mojstru Plečniku in arh. Fr. Tomažiču, ki sta jo projektirala. L. 1929. je bila dograjena in izročena prometu palača Poštne hranilnice. V Simon Gregorčičevi ulici je pod streho »Trgovski dom«, ki bo še letos dograjen. Pred glavnim kolodvorom je bil to leto izročen prometu hotel Miklič. Skupno računano je dobila Ljubljana

v l. 1929. nad 200 novih poslopij s približno 500 stanovanji. — Pod vodstvom prof. Plečnika je uspela regulacija okraja okrog Križank, tu je bil jeseni 1929. postavljen Ilirski steber, tudi del mojstra Plečnika. SK Ilirija je dogradil športno kopališče »Ilirija«. — Zavarovanj pri OUZD v Ljubljani je bilo lani 103.000. — Knjižna žetev l. 1929. pri Slovencih bi bila v glavnem sledeča: Slovenska Matica nadaljuje v svojih rednih publikacijah Iz. Cankarjevo: Zgodovino likovne umetnosti v Zahodni Evropi (III. zvezek), ter Fr. Kidriča: Zgodovino slovenskega slovstva (1. snopič), poleg tega izide prvi del Reymontovih »Kmetov« v prevodu J. Glonarja in izvorno delo Fr. Bevka, roman »V zablodah«. Mohorjeva družba nadaljuje Malovo »Zgodovino slov. naroda«. Med rednimi knjigami te družbe izide Sl. Savinška »Grčec« in J. Zorca »Domačija ob Temenici«. Med knjigami za doplačilo je izdala MD Ušeničnikovo »Knjigo o življenju« ter v ponatisu iz »Mladike« Ig. Jalna »Ovčar Marko« in Iv. Preglja »Peter Markovič«. V Vodnikovih družbi izide drugi del Lahove »V borbi za Jugoslavijo«, njeno lepovslovno produkcijo tvorita Sl. Savinška povest »Zgrešeni cilji« in J. Kozaka »Lectov grad«. — V Cankarjevi družbi, ki je bila preteklega leta osnovana, izide beletristično delo A. Cerkvénika »Daj nam danes naš vsakdanji kruh«. — Nova založba je to leto izdala 9. zv. Iv. Cankarjevih zbranih spisov (z uvodom in opombami Iz. Cankarja) ter za novo leto 7. zv. F. S. Finžgarja.

Tiskovna zadruga je izdala 3. zv. spisov Iv. Tavčarja (v redakciji Iv. Prijatelja, ki je napisal tudi uvod in opombe). — Jugoslovanska knjigarna je nadaljevala izdajo Zbranih spisov Iv. Preglja (3. in 4. zvezek). Med prevodi zavzemajo prvo mesto Dostojevskijevi »Bratje Karamazovi« (prev. Vl. Levstik). Edina dramska edicija je Al. Kraigherjeva »Živa«. Med najlepša knjižna izdavanja je prištet »Jakopičev zbornik«, ki ga je izdal Ljubljanski Zvon za mojstrovno petdesetletnico. Pomemben kulturni dokument je spominski Zbornik ob desetletnici Univerze kralja Aleksandra I., med znanstvene publikacije, ki bogate naše domače gradivo, je uvrstiti Steletov »Celjski strop« ter delo istega pisatelja »Sodni okraj Kamnik«, topografski opis umetnostno zgodovinskih spomenikov. Našo revno literaturo iz področja politike bogatijo Šukljetovi »Spomini« ter Iv. Hribarjevi »Moji spomini« v 2 zvezkih.

5. Na mednarodnem šahovskem turnirju v Hastingsu je dr. Milan Vidmar izvojeval 2. mesto.

9. »O dosedanjih in nekaterih novih načinih utrjevanja cestišča, oziraje se na ljubljanske razmere«, je predaval ing. Mačkovšek v magistratni dvorani.

12. V Sloveniji je na novozgrajeni progi Rogatec—Krapina vozil prvič vlak komisijo, ki je pregledala progo za osebni in tovarni promet. — Imenovana je bila uprava Sokola kraljevine Jugoslavije: za podstarešino je bil imenovan Engelbert Gangl, za načelnika dr. Viktor Murnik, ter za načelnico Elza Skalarjeva. — Deputacija slovenskih občin in slovenskih županov se je poklonila kralju in predsedniku vlade v Beogradu.

15. V opernem gledališču je priredila španska skupina pevcev in plesalcev večer s petjem in plesom ob spremljavi kitar in klavirja. — Feliks Starè, ugledni gospodarstvenik, slavi 80 letnico svojega rojstva na svojem gradu Kolovcu.

17. V enajstih mesecih preteklega leta je znašala produkcija slovenskih premogovnikov 2,091.814 ton, povečala se je za 25 % napram l. 1928. v istem razdobju. — V Sloveniji je po »Uradnem listu« 238 odvetnikov.

19. V Sanitetni svet za našo banovino so imenovani sledeči člani: dr. Al. Zalokar, dr. Živko Lapajne, dr. P. Kanc, dr. Fr. Jankovič, dr. J. Plečnik, univ. prof. dr. J. Tavčar ter izredni člani: inž. Stojan Guzelj, mr. ph. Gvidon Bakarčič, dr. V. Krejčič, odvetnik, dr. Andrej Gosar, univ. prof. v Ljubljani.

22. Praška skupina Hudožestvenikov je gostovala v naši dramati. Igrali so dramatisacijo Dostojevskega »Zločin in kazen« ter Ostrovskega komedijo: *Sivomaštvo ni sramota*.

23. Prof. Evgen Jarc je imenovan za podžupana mestne občine v Ljubljani. Razrešeni so bili sledeči odborniki

MOL: Ambrožič Josip, Golmajer Metod, dr. Koprivnik Rudolf, dr. Krek Miha, Likar Stane, Miklošič Ljudevit, Meze Edvard, prof. Osana Josip, Potočnik Alojzij, dr. Puntar Josip, dr. Rožič Valentin in Urbančič Karel. Sočasno so novo imenovani: ing. Zupančič Fran, Jenko Avgust, Knez Saša, Kregar Ivan, Ludvik Avgust, Malenšek Janko, Meden Viktor, Mohorič Ivan, ing. Pavlin Josip, Sušnik Rihard, Hribar Rado, Čeč Karel in Šarabon Andrej, vsi v Ljubljani. — Dr. Fr. Stelè je predaval o Plečnikovih delih doma in v tujini v unionski verandni dvorani.

25. Pisatelj Anton Leskovec je umrl v Ljubljani. Bil je sodelavec »D. i. S.«, v katerem je izšla vrsta njegovih dram. L. 1927. je naša drama uprizorila njegovo delo »Dva bregova«.

26. Državno sodišče za zaščito države je obsodilo sledeče člane komunistične organizacije iz Maribora: Milana Barleta, Rudolfa Straussa, Albina Breznika, Marijo Breznikovo, Frana Toplaka, Jakoba Kebriča in Ivana Roškarja, skupno na 25 let robije. — Mednarodne tekme na Bledu-Bohinju so radi vremenskih neprilik odpovedane.

28. O Ivanu Cankarju piše Alfred Kantorowicz v »Vossische Zeitung« o nemškem prevodu Hlapca Jerneja in podarja, da je treba Cankarja uvrstiti med svetovno slovestvo, dalje govori o Cankarjevem socializmu, ki ne poteka od Marxa, marveč od Kristusa. »Nobena njegova figura ni lepa v posvetnem smislu. Vse so kot skrivenčene od boli in odpovedi, a vse so hkrati lepe kakor je lepo gotško razpelo: v zmagi duše nad telesom, ljubezni nad silo. Najlepša pa je njegova mati. S par pripovedkami ji je postavil spomenik, da lepšega nima nobena mati na svetu.« Pisec trdi, da je treba Cankarja prišteti k najpomembnejšim pesnikom svetovne literature. — V zbornici TOI so naši obrtniki zborovali in pretresali stanovska vprašanja.

29. Ljubljanci so čuli prvič tkzv. zvočni film v kinu »Dvor«.

30. »Comédie Française«, igralska skupina iz Pariza, je gostovala v Ljubljani z Duvernoisovo komedijo »La Fugue«. — Poljski gospodarstvenik M. Krzyżankiewicz, predstavnik Mednarodnega velesesjma v Poznanju, je obiskal Ljubljano.

FEBRUAR 1930.

1. V Kranju se vrše priprave za podružnico ljubljanske borze dela. — Ljubljanska borza dela bo odslej kotirala obveznice Blairovo posojilo zaradi odloka finančnega ministrstva. — Slovenska Matica je pripravila svojim članom sledeči knjižni dar za leto 1930.: Izidor Cankar, Zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evropi. II. del: Romanska doba in gotika, 1. snopič. Reymont-Glonar, Kmetje, II. del: Zima. Calderon de la Barca - Zupančič, Sodnik zalamejski. Dr. Janko Šlebinger, Literarno delovanje Slovenske Matice od začetka do leta 1930. Bibliografski pregled. Letno poročilo Slovenske Matice. Peta knjiga je na izbiro iz prejšnjih izdaj SM. — Revija za književnost »Ljubljanski Zvon« je stopila v petdeseto leto rednega izhajanja.

5. Na šahovskem turnirju v San Remu je dr. Vidmar dosegel 8 točk, prvo nagrado je dobil Aljehin s 14 točkami.

7. Kuharsko razstavo v Ljubljani, ki je bila danes zaključena, je obiskalo približno 10.000 oseb.

11. Režiser Ciril Debevec je predaval o gledališčni kritiki v univerzitetni zbornici. — Naš rojak Matija Murko je v Parizu izdal študijo: La poesie populaire épique en Yougoslavie au début du XXe siècle. (Epska narodna pesem v Jugoslaviji početkom 20. stoletja). Pričujoča knjiga je zbirka predavanj, ki jih je imel avtor na pariški Sorboni. — Deputacija prekmurskih županov (40) se je oglasila pri banu, da manifestira za popolno in neokrnjeno realno gimnazijo v Murski Soboti.

12. Število trgovcev v Ljubljani se je lani povečalo od 1270 na 1326. V Ljubljani je 1142 trgovin, kar pomeni na 70.000 prebivalcev 1 trgovino na 61 ljudi. — V Filharmoniji je bil koncert novjših skladb Sl. Osterca. — V dramati je gostovala francoska dramska skupina »La petite scene«. Igrali so dvoje del, Marivauxovo »Drugo presenečenje v ljubezni« in Moliérovo »Prisiljeno ženitev«.

13. Javnost je razburila vest, da se hoče slovenščina odpraviti z novo univerzitetno uredbo. Rektor dr. Dolenc, ki je bil na skupni konferenci, je to vest demantiral, podčrtal je hkrati, da je akademska svoboda zagotovljena in da bo zakon veskozi moderen. — Vseučiliški prof. dr. Aleksija Jelačić iz Skoplja je predaval v Ljubljani o ideoloških smereh novejših ruske književnosti. — V dunajski Uraniji je predavala Cankarjeva prevajateljica dr. Jirku o Cankarju.

14. V Ljubljani je sestavljen nov banovinski šolski odbor: dr. Pirkmajer, dr. Lončar, dr. Pečovnik, dr. Kotnik, Podgornik, dr. Dolšak, ing. V. Skaberne, Dokler, Mazi, Novak, Slapšak, Engelman, Ditz, pisatelj Finžgar, štrukelj, Mihelčič, dr. M. Vidmar in Ivan Baš so njega člani.

15. Cankarjev Hlapec Jernej je izšel v angleščini, prevod je oskrbela g. S. Jerajeva, uvod pa je napisal prof. Lavrin, naš belokrajinski rojak.

17. Ruska gledališka družba »Sinja ptica« je gostovala v naši operi in predstavila pester niz kratkih igrice s petjem.

19. Produkcija slovenskih premogovnikov se je v letu 1929. povečala za 23 % ali za 430.000 ton. — Slovenske čipke na mednarodni razstavi v Kodanju so bile deležne velike pozornosti.

20. Nemški pesnik Theodor Däubler je gost ljubljanskega Pen-kluba. V dramskem gledališču je predaval o temi »Goethe und Antike« in recitiral svoje pesmi.

22. Veleindustrijec Peter Kozina je umrl v svojem stanovanju na Bregu v Ljubljani, nadalje je umrl ljubljanski občinski svetnik odvetnik dr. Josip Jerič, predsednik nadzorstvenega sveta Zadružne gospodarske banke in tajnik »Nove založbe«.

23. Ministrski svet je sklenil, da se uvrsti tudi mesto Ljubljana v I. draginjski razred.

MAREC 1930.

Na londonski razstavi jugoslovanske umetnosti so bila v Zagrebu izbrana dela sledečih slovenskih likovnih umetnikov: Jakopič, Sternen, Vesel, Zupanec, A. Kos, S. Šantel, Vavpotič, Justin, Smrekar, Klein-Sternenova, Sirk, Pavlovec, Tratnik, Fr. Kralj, Cuderman, T. Kralj, N. Vidmar, O. Globočnik, D. Vidmar, M. Pregelj, Stiplovšek, Serajnik, Maleš, Čargo, Jakac, Piščanec, Dolinar, Kos, Loboda.

4. Josip Daneš-Gradiš obhaja 25 letnico gledališčenega snovanja kot igralec mariborskega narodnega gledališča.

6. Ruski zadrugar in znanstvenik prof. dr. Vahan Totomianz je priredil pod okriljem ljubljanskih zadružnih zvez dvoje predavanj na temo: »Bodočnost Evrope v gospodarskem in zadružnem oziru« ter »Novosti v zadružnem gibanju«.

7. Ljubljana je proslavila svečano osemdesetletnico prezidenta T. G. Masaryka. Ljubljanska univerza ga je imenovala za častnega doktorja. — Skozi Ljubljano potuje japonski zoolog g. Tohru Uchida, ogledal si je naš zoološki inštitut v Ljubljani.

8. V dramskem gledališču se je odigrala premiera Lipahove komedije »Glavni dobitek«. — OUZD je kupil termalno kopalnišče v Laškem, kar je pomembno za socialno zavarovanje.

11. V Sloveniji vlada težka kriza v vinogradništvu, računa se na hl prideka do 250 dinarjev zgube.

11. Dr. Ivan Grafenauer, raziskovalec naše literature, je postal petdesetletnik. — Orkestralno društvo je imelo za svojo desetletnico jubilejni koncert pod vodstvom dirigenta Škerjanca.

12. Hrvatski pesnik Domjanić, pesnik Zagorja, je v Ljubljani, kjer so mu priredili akademijo s slavnostnim govorom pesnika Župančiča.

22. Dr. Robbins William Jacob, profesor botanike na Columbia University (Missouri U. S. A.) je prišel v Ljubljano, da poseti naš zoološki inštitut na ljubljanski univerzi kot zastopnik Rockefellerjeve ustanove (oddelek za prirodoslovje) za Evropo.

23. Univ. prof. dr. Fr. Kidrič, slavist naše univerze, proslavlja te dni v Ljubljani petdesetletnico svojega rojstva.

24. Banovinski proračun naše banovine za l. 1930./31. izkazuje 136.062.286 dinarjev dohodkov in toliko izdatkov, proračun je potrdilo finančno ministrstvo. — Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« obhaja 25 letnico svojega društvenega delovanja.

26. Akad. slikar B. Jakac potuje po Ameriki in razstavlja svoja dela z uspehom. — Za sedemdesetletnico rojstva Srečka Magoliča je avtor številnih krajinskih slik priredil jubilejno razstavo svojih slik.

27. V dvorani Delavske zbornice se je vršil občni zbor Zveze Slovenskih zadrug v Ljubljani. — Proračun MOI. je bil soglasno sprejet.

28. Dr. Josip Mantuani, bivši ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani, proslavlja 70 letnico rojstva. — Ministrstvo za socialno politiko je zagotovilo Ljubljani 1.000.000 dinarjev za splošen azil brezdomcev, nova zgradba bi pomenila odločno dejanje socialnega skrbstva.

29. Bolniško zavarovanje je doseglo lani 45.485.000 dinarjev, napram l. 1928. se je zvišalo za 4.850.000 dinarjev. Povprečno število zavarovancev je znašalo 88.927 za leto 1928. in za lansko leto približno 95.000.

30. Novi državni proračun izkazuje 13.348 milijonov dohodkov in izdatkov.

31. Učiteljski pevski zbor iz Ljubljane je koncertiral v Pragi na svoji turneji po češkoslovaškem. Pevovodja je bil Srečko Kumar. — V ljubljanskem občinskem svetu se je konstituiral gospodarski klub.

APRIL 1930.

4. Za generalnega inspektorja higiene pri ministrstvu socialne politike in narodnega zdravlja je imenovan dr. A. Štampar.

5. Odbor za postavitev Cankarjevega spomenika na Vrhniku je oddal delo akad. kiparju Jurkoviču na podlagi njegovega osnutka »Mislec«. — Člani praškega Narodnega divadla (Dostalova, Scheinpflugova, Vydra, Vojta) so gostovali v naši drami, prvi večer so igrali Strindbergov »Smrti ples«, drugi večer pa Scheinpflugovo komedijo »Ljubezni ni vse«. — Tiskarno »Merkur« je prevzela banovina v svojo upravo.

9. Pisatelj Ivan Gruden, prof. trgovske šole, je umrl v Ljubljani. — Ministrstvo prosvete je odredilo nov izpitni red za predpise o polaganju mature na srednjih šolah.

11. Metod Dolenc, rektor naše univerze, izjavlja, da postane z zakonom o univerzah, ki izide v najkrajšem času, licealna knjižnica univerzitetna biblioteka. V proračunu je bila sprejeta postavka 686.000 din kot prva anuiteta posojila 7.000.000 dinarjev pri Hipotekarni banki za zgradbo univerzitetne biblioteke v Ljubljani, katere razpis bi naj bil že po rektorjevi izjavi v juliju, stavba pa do zime pod streho. — Zaključek šahovskega turnirja za prvenstvo Ljubljane je dal prvaka Zdenka Rupnika. — Razstava našega sodobnega slikarstva in kiparstva v Londonu je izredno uspešna, za slovensko skupino je pri otvoritvi govoril dekan dr. Izidor Cankar.

12. V ljubljanski mestni elektrarni je stavljena v obrat nova parna turbina 4100 PH. — Major Martin Colarič, imenovan oče slovenskih vojakov med svetovno vojno, je umrl. — V februarju je nazadovala produkcija premoga, naši rudarji so sila prizadeti, kriza je prizadela do 35.000 rudarjev in njihovih svojcev.

15. Belokrajinska vas Zaluka je pogorela do tal. Ljubljanska mestna hranilnica je nakazala 100.000 dinarjev podpore pogorelcem.

16. Kakor poročajo listi, je dovolil Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani Kranjskim deželnim elektrarnam 20 milijonov dolgoročnega posojila za elektrifikacijo Slovenije.

18. Obnovitev dela v naših rudnikih po kompromisnem sporazumu med upravo drž. železnic in lastniki rudnikov.

19. Umrl je industrijec Avgust Žabkar, ki je posebno pomemben za našo železno industrijo. — Novačanov »Her-

man Celjski« je doživel v mariborskem gledališču prodoren uspeh.

26. Skladatelj Ignacij Hladnik, organist kapiteljske cerkve v Novem mestu, obhaja 50 letnico glasbenega delovanja. — Fašistični tisk poroča o izsleditvi sedmih atentatorjev na uredništvo »Popolo di Trieste« in na »Svetilnik zmage«, aretirani so bili sledeči: Franc Marušič, Zvonimir Miloš, Ferdo Bidovec, Alojz Valenčič, Alojz Spanger, Vladimir Štoka, Karel Rupel in Ivan Obada.

27. Naše poslaništvo v Londonu javlja, da se je tam hudo ponesrečil akad. slikar Fran Sterlè, ki je podlegel poškodbam.

29. Ljubljanska policija je zapečatila društvene prostore »Jugoslovanske Matice« in jo razpustila. Enaka usoda je doletela »Slovensko Stražo«.

30. Zadrufna zveza v Ljubljani ima ob 30 letnici 30. glavno skupščino.

MAJ 1930.

V Rimu so bili obsojeni pred sodiščem za zaščito države sledeči goriški Slovenci: Zavertanik Marij, Nardin Peter, Vizintin Anton, Kovec Adalbert, Zagonik Anton, Zigmund Jožef, Gorkič Emil, Jark Daniel, Hravič Teofil, Hrovatin Franc in Keber Franc.

2. Pianistka prof. Karmela Kosovelova je priredila klavirski koncert. Izbrala je za program skladbe Brahmsa, Schumanna, Chopina in Liszta.

4. Starosta slovenskih slikarjev, akad. slikar Simon Ogrin je umrl v starosti 80 let na Vrhniki.

6. Ljubljanska borza za blago in vrednote je imela V. redni občni zbor. Devizni promet v preteklem letu se suče okoli 1 milijarde dinarjev. V borzni svet so bili izvoljeni: Karel Čeč, Ivan Jelačin ml., M. Perkovič, V. Meden in ing. Vl. Remec, v finančni odbor: Josip Gogala, Iv. Gregorc, Anton Kralj, dr. M. Lukan, Janko Jovan, v razsodišče: O. Ebenspanger, Drago Gorup, Ernest Hieng, dr. Fr. Loretto, Jožko Majaron, V. Naglas, A. Pauli, dr. E. Rekar, Anton Rojina, R. Rozman, Fr. Rus, A. Soršak in Josip Urbančič.

7. Na iniciativo ljubljanskega Avtomobilskega kluba se je vršila anketa o problemu cest v Sloveniji. Modernizacija naših cest bi veljala 158 milijonov dinarjev. Ustanovil se je cestni odbor za dravsko banovino.

9. V Beograd je odpotovala deputacija slovenskih rudarjev, ki je opozorila prestolnico na bedo rudarskih rodbin, ki šteje približno 35.000 duš. — V dvorani Delavske zbornice se je vršil ameriško-jugoslovanski večer, ki sta ga priredila Miss Eleonor Cook in Miss Camilla Edwards.

10. Borza dela v Ljubljani je dobila novo upravo, katero sestavljajo sledeči člani: Ivan Ogrin, dr. E. Rekar, Jernej Ložar, Anton Rojina, Ivan Gajšek, Vinko Vrankar, Franc Svetek, Ivan Silvester, dr. Joža Bohinjec, Ivan Kocjan, dr. Kuhelj in Ivan Zorjan.

11. Bivši ljubljanski in mariborski veliki župan dr. Fr. Vodopivec je umrl. — Mestna občina Split je povabila mojstra Plečnika za sodelovanje v vprašanih regulacije Splita in Bačvice. — V Jakopičevem paviljonu je odprta razstava sodobne grafike.

13. Na predlog ljubljanske občinske uprave, da se izvršijo dela za zgraditev poslopja carinarnice, skladišča in stanovanjska poslopja za uradnike, je odobril finančni minister rešitev in v ta namen dovolil 25 milijonov din, kakor tudi za tlakovanje nekaterih cest v Ljubljani. — V nedeljo se je vršila premiera Bravničarjeve tridejanske opere Pohujšanje v dolini šentflorjanski na znani Cankarjev tekst. — Umrl je grajščak Josef Anton grof Barbo pl. Waxenstein na gradu Rakovniku.

14. Udeleženci III. kongresa slovenskih geografov so si ogledali Ljubljano, posetili našo univerzo in se odpeljali na Bled. V Ljubljani je bila ob tej priliki prirejena jamska razstava, ki naj bi nazorno opozorila geografe na tipičnost kraških tal.

15. Minilo je 60 let, kar je Peter Kozler izdal prvi slovenski atlant, v katerem je zarisal zedinjeno Slovenijo;

atlant je sprva naletel na razne ovire Bachovega režima, ki je zaplenil prvo izdajo, tudi druga izdaja je bila zaplenjena, šele na pritožbo je ministrstvo to prvo Slovenijo na zemljevidu odobrilo. — MOL bo v programu javnih del izvršila nekatera gradbena dela iz že najetega 10 milij. posojila: za tlakovanje je predvideno 1.022.000 dinarjev, iz tega se bo uredil tlak Pred Skofijo, Pražakova ulica, Seme-niška ulica. Dalje bo MOL pripravila in na novo zgradila javna stranišča. Prostor pred sv. Jožefom bo novo urejen. V regulacijskem programu bo izvršena naprava zbiralnega kanala pod Rožnikom, regulacija Gradaščiće ter most pred trnovsko cerkvijo. Razširjeno bo poslopje mestne ubožnice in na novo postavljena dva mosta čez Mali graben in čez Gradaščiće.

15. V Pragi je umrl dr. Andrej Volgar, kamniški rojak, ki je podpiral naše dijaštvo v Pragi in se je tudi literarno udejstvoval. Mačkov proces vzbuja po vsej državi mogočen odmev, odmeva glasno tudi v Sloveniji.

16. Dragocen diptihon, ki je bil svoječasnno ukraden iz zagrebske stolnice in prodan v Ameriko, afera, ki je vzbudila veliko senzacijo v strokovno zainteresiranih krogih, je sedaj rešena. Maks Pitamic, nečak poslanika dr. Pitamica v Washingtonu, je bil pooblaščen, da prenese diptihon iz clevelandskega muzeja v zagreško stolnico.

20. V Domžalah je bil izroččen socialnemu namenu »Dobrodelni dom«, v njem je 16 sob za 3—4 osebe, kuhinja s priteklinami; stavba je opremljena z električno lučjo in vodovodom. — V Mariboru je bila v soboto premiera Kraigherjeve drame »Na fronti sestre Žive«, ki je lepo uspela.

21. Ivan Shvegel je bil imenovan za ministra brez listnice. — Praški kvartet (Zikovci) je bil pred 10 leti ustanovljen v Ljubljani in je v tej dobi na mnogih koncertih izpričal svoje resnobno umetnostno delo.

27. Univ. prof. Voj. Mole je predaval v Krakovu o Slovincih. — Koncert pevskega društva »Grafike« pod vodstvom pevskega pedagoga prof. Gröbminga, ki je v kratkem času zbor umetniško izoblikoval in je pevce umetnostno vzgojil v soliden pevski zbor.

29. Vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič — osemdesetletnik. — V Mengšu bodo proslavili v nedeljo 100 letnico rojstva pisatelja Janeza Trdine, ki se je rodil 29. maja 1830. istotam. — 10. ljubljanski velesojem je bil odprt.

30. Velika slavnostna akademija v proslavo 80 letnice dr. Jegličeve se je vršila v Unionu.

JUNIJ 1930.

4. Med upravo drž. železnic in zastopniki rudnikov je bil dosežen sporazum, po katerem bo TPD dobavljala letno 600.000 ton premoga. Pogodba velja eno leto. — Kalkutski nadškof msgr. Perier je obiskal Ljubljano.

5. Industrijci so zborovali na 7. redni glavni skupščini Zveze industrijcev. — V javnost prodre apel za pomoč stradajočim rudarskim otrokom v naših rudarskih revirjih. Prvi so se dejavno odzvali Slovenci v Franciji!

6. Ustanovil se je banovinski podporni fond za brezposelne. — V petek je bila v Narodni galeriji odprta francoska razstava, ki obsega 132 olj, pastelov, akvarelov ter 70 grafik.

12. V Stari Loki se je pričela dražba Strahlove zapuščine, naše najbogatejše umetnostne zbirke v zasebnih rokah. Izloženi so predmeti, ki pripadajo po oporoki † Karla viteza Strahla Narodni galeriji.

15. Umrl je prof. Ivan Mazovec, bivši oblastni poslanec. Ljubljanska drama je odšla ob koncu sezone na šesttedensko turnejo po državi.

17. Dosedanji dekan med. fakultete, univ. prof. dr. phil. in med. Alfred Šerko je bil izvoljen za rektorja za leto 1930.—31.

19. Pri gradnji vile v Levstikovi ulici na Vrtači so delavci naleteli na rimski kamenit grob s 6 lončenimi žarami.

21. Ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič je imenovan za naslovnega nadškofa Garelenskega. — Na sejah MOL je bila

sprožena debata elektrifikacije Slovenije. V časopisju pridobiva mimo gospodarskega prvenstveno strankarsko lice. — Mednarodna konferenca za delo je določila 7^{3/4}urno dnevno delo v rudnikih. — Delegacija balkanskih zdravnikov si je ogledala sanitarne ustanove v Ljubljani. — Dr. Bartolomeo Calvi je preyedel v italijanščino Cankarjevo »Moje življenje«.

24. V Lescah je bil položen temeljni kamen za novo šolo.

25. Nj. Vel. kraljica se je pripeljala s svojega letovanja na Bledu v Ljubljano in obiskala Mladiko.

27. Pročelje uršulinske cerkve je v odrih in se temeljito obnavlja zunanjšina te odlične arhitekture, hkrati dobi novo kamenito stopnišče po načrtih arh. Plečnika. — Močno zanemarjeni Mestni dom na Krekovem trgu je istotako v popravilu. — Prvemu slovenskemu županu Ljubljane, Petru Graseliju, je zapel pevski zbor Glasbene Matice podoknico pred njegovim stanovanjem v počastitev njegove 90-letnice.

28. Ljubljanski vodovod deluje 40 let in oskrbuje mesto z dobro in zdravo pitno vodo. Pred 50 leti ni imelo vse mesto več kot 12 glavnih vodnjakov.

28. V Ljubljani se snuje v sredini mesta nova velikanška zgradba — nebotičnik, katerega namerava zgraditi Pokojninski zavod. — Slovensko združništvo stremi po koncentraciji, kar izpričuje fuzija ljubljanske in celjske Zadrzne zveze. V l. 1929. je bilo prometa 6400 milijonov dinarjev.

JULIJ 1930.

2. Slovenski pisatelj Bogomir Magajna je promoviral za doktorja vsega zdravilstva na zagrebškem vseučilišču.

4. Banski svet dravske banovine je bil imenovan z odlokom ministrskega sveta. — Zakon o univerzah kraljevine Jugoslavije je podpisan.

5. Mestna klavnicca dobi prizidek h klavnici, kar bo veljalo približno 900.000 dinarjev.

6. Konferenca gospodarskih krogov za zvezo Slovenije z morjem se je vršila na Sušaku, postavila se je zahteva po takojšnji zgradbi proge Kočevje—Stari trg—Vrbosko. — Novi gozdni zakon je stopil v veljavo.

8. Ekskurzija 57 poljskih profesorjev pride v Ljubljano. — V Krašnji se je odkrila spominska plošča Andrejčkovemu Jožetu.

10. Zaradi dogovora med MOL in komando dravske divizijske oblasti se je izvršila zamena vojašnic. — V prvi polovici tekočega leta je ljubljanska reševalna postaja poslovala v 1440 primerih.

12. Ljubljansko Narodno gledališče je 10 let v državni upravi.

13. Pred 10 leti je bil požgan Narodni dom v Trstu.

14. Slovenec Primožič postane svetovni prvak v telovadbi na mednarodnih telovadnih tekmah v Louxemburgu. — Našli so ponesrečenega W. Luckmanna, kartografa ljubljanske univerze, v Julijskih Alpah.

16. Ameriški Slovenci v Minesoti proslavljajo stoletnico škofa Barage. — Anton Malej, telovadec na mednarodni telovadni tekmi, je podlegel poškodbam v Louxemburgu.

19. Anton Kristan, predsednik Zveze gospodarskih združenj in minister n. r., je umrl. Pokojnik je bil delaven zadružnik.

23. Dr. Zdravko Zwitter je umrl v št. Jakobu v Rožu. V svoji disertaciji je obravnaval problem naše manjšine.

25. Slovenski pripovednik Ivan Zorec — petdesetletnik. — V Ljubljani se vrši kongres slovanske katoliške akademске mladine.

26. Vladika dr. Andrej Karlin praznuje v Mariboru zlatomašniški jubilej.

29. Ljubljanski veletrgovec Josip Bahovec, občinski svetnik itd., je umrl. — Dr. Gregorij Rožman, dosedanji pomožni škof, je bil imenovan za ljubljanskega škofa, ko je demisioniral nadškof dr. Jeglič zaradi visoke starosti. — Pri banu inž. Sernecu se je oglasila deputacija nemškega »Kulturbunda«.

31. Elementarna katastrofa nad sodraško dolino, orkan s točo, poplavo in strelo.

AVGUST 1930.

1. Rado Murnik — slovenski pisatelj — 60letnik. — Vseslovenski gasilski kongres v Ljubljani. — Proslava 600letnice Kočevja.

2. Ljubljana se poslavlja od svojega vladike dr. A. B. Jegliča. — Povodom gasilskega kongresa v Ljubljani je odprta pomembna gasilska razstava.

3. Prvo prostovoljno gasilsko in reševalno društvo proslavlja 60letnico. Očetu slovenskega gasilstva, Francu Bartletu, odkrijejo nagrobni spomenik. — Ljubljanski aeroklub je konstruiral letalo »Bloudek XV«, ki je bilo ta dan krščeno.

6. Združenje naših grafikov si namerava postaviti svojo palačo na koncu Miklošičeve in Masarykove ceste.

8. Franc Kocbek, nadučitelj v p. in pisatelj, pionir alpinistike Savinjskih Alp, je umrl.

10. Na Vrhniki je svečano odkritje Cankarjevega spomenika. — Umrl je akad. slikar Gašper Porenta, profesor škofovskih zavodov.

16. Strašna toča na Dolenjskem in v Beli Krajini. — Na Jesenicah zemeljski usadi rušijo hiše.

19. Računa se, da dobi Ljubljana letos 440 novih stanovanj. Ljubljanski trgovec Jean Stacul se je ponesrečil v Splitu.

20. Koncert angleških pevcev v Filharmoniji.

22. Novo tramvajsko progo začno graditi v Šiško, nato na Vič in v št. Vid.

24. Tridesetletnica češke kočje pod Grintovcem, ki jo je zgradila češka podružnica SPD. — Starinoslovec Kušljan Ignacij je umrl na Dolenjskem.

26. Začel se je velik veleizdajniški proces proti 87 Slovincem, živečim v Italiji. — Iz Francije in Westfalske so prišli v domovino slovenski rudarji, na Jesenicah in v Ljubljani so bili presrečno sprejeti.

29. Min. dr. Korošec je prispel v Ljubljano, da otvori veliko gozdarsko in lovsko razstavo. — Na stavbišču Jugobruna v Kranju so odkopali delavci staroslovenske grobove.

30. V vasi Doljana v Beli Krajini je pogorelo 37 poslopij. — Otvoritev jesenskega velesejma v Ljubljani z gozdarsko in lovsko razstavo.

SEPTEMBER 1930.

4. Trgovsko bolniško in podporno društvo se je odločilo za izgradbo sanatorija — Slajmarjev dom.

6. Vsi jugoslovanski polki prejmejo na Banjici nove polkovne zastave. — V Bazovici so bili istega dne v jutro ustreljeni v hrbet 4 obsojenci v tržaškem procesu: Franjo Marušič, Zvonimir Miloš, Ferdo Bidovec in France Valenčič, ostali obsojenci so bili obsojeni skupno na 147 let ječe.

7. Na Jesenicah se blagoslovi Krekov prosvetni dom.

10. V Ljubljani se vrši VII. mednarodni misijski kongres.

14. Prof. dr. Fr. Ramovš, slavist naše univerze — štiridesetletnik. — Slovesna otvoritev Delavskega doma v Kranju.

16. V Ljubljani se osnuje iz ostanka likvidacijske mase bivše gospodarske poslovalnice Južne železnice fond za zgradbo stanovanjskih hiš železniških uslužbencev. — Ljubljanske srednje šole štejejo 1200 prvošolcev.

17. Novi uradniški zakon je definitivno redigiran, namesto dosedanjih kategorij in skupin stopi razdelitev na 10 razredov. — MOL snuje popolno preureditev Marijinega trga z novim tromostjem.

18. Slikar Matej Sternen, znani restavrator številnih fresk — šestdesetletnik.

20. Upravni odbor dr. Oražnovnega dijaškega doma sklene plačevati 50 revnim akademikom ljubljanske univerze redno hrano od zimskega semestra 1930./31. dalje.

20. France Veber, profesor filologije — štiridesetletnik.

24. Anton Bulovec, višji dež. sodni svetnik, je umrl v Ljubljani.

26. Zadnja slovenska šola v Italiji — Šentjakaška šola v Trstu — zaprta.

27. Strašna toča nad Sorškim poljem.

28. Msgr. Stanko Premrl, slovenski glasbenik — petdesetletnik. — Društvo Zoo v Ljubljani se razhaja.

29. Kongres Zveze jugoslovanskih mest v Ljubljani.

30. Minister šum in rud dr. Korošec odhaja s svojega mesta.

OKTOBER 1930.

1. Gradnja nove šolske palače Trgovske akademije zagotovljena.

2. Ban inž. Sernec je postal minister za šume in rudnike, banske posle vodi podban dr. Pirkmajer.

6. V Gorici so demonstranti opustošili uredništvo in tiskarno »Novega lista«, edinega slovenskega lista v Julijski Krajini. — Zborovanje slovenskih profesorjev v Ljubljani. — Premiera Šnuderlove »Pravljice o rajski ptici« v ljubljanski drami.

8. Slovesna blagoslovitev nove palače Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani.

9. Ignacij Hladnik, slovenski glasbenik, odhaja po 42letnem službovanju v Novem mestu v pokoj.

10. Desetletnica usodnega plebiscita na Koroškem.

11. Drama uprizori novo slovensko delo »Kraljična Harris« pisatelja Antona Leskovca.

12. Radi deževja velike poplave po vsej Sloveniji.

13. Slovenski učitelji pri ministru prosvete za ureditev gospodarskega stanja slovenskih učiteljev.

14. Združenje slovenskih igralcev namerava letos postaviti Borštniku in Verovšku nagrobni spomenik.

15. Definitivna potrditev detajlnih načrtov in proračunov za ljubljansko carinarnico.

17. Dr. Ivana Dornika koroška drama »Juta« je doživela v mariborskem gledališču krstno predstavo. — V Krškem je izkopal neki delavec 180 cekinov, ki tehtajo 64 kg in so iz suhega 22kar. zlata. Zlatniki predstavljajo znatno zgodovinsko vrednost.

19. Polkovnik in gen. tajnik Aerokluba v Beogradu, Švabič, branitelj Ljubljane, se mudi med nami.

21. Zaznamenovati je občutno krizo lesa v Sloveniji, industrija hrastovih frizov preživlja katastrofalno krizo.

23. Letošnja gradbena delavnost v Ljubljani se je znatno dvignila, doslej za 68 milijonov dinarjev novih stavb, lani za 45 milijonov dinarjev.

31. Češkoslovaški konzul dr. Resl se poslavlja od Ljubljane — novi konzul je inž. Josef Sevcik. — Koroški deželni zbor je sklenil ustanoviti kulturno komisijo za čuvanje posebnih interesov narodno mešanega ozemlja.

NOVEMBER 1930.

1. Odkrit je skupen spomenik odličnima igralcema Antonu Verovšku in Ignaciju Borštniku.

4. Radi krize sirovin se naš izvoz nepovoljno razvija. —

7. Predsednik vlade general Peter Živkovič se v spremstvu ministrov mudi v Sloveniji. — Knjiga o Otonu Župančiču, ki jo pripravlja g. Lucien Tesnière, izide konec leta.

9. V naši banovini se vrši reorganizacija cestne uprave.

10. V nedeljo je zborovalo nad 2000 slovenskih kmetovalcev, sklenjeno je bilo več resolucij za zboljšanje njihovega stanu.

11. Godalni kvartet iz Dresdna je koncertiral v Ljubljani.

12. Danes poteka deseto leto, odkar je bila v Rapallu podpisana pogodba med Jugoslavijo in Italijo, ki je določila današnje meje.

14. V Celju je umrl širom Slovenije znani veleindustrijec Peter Majdič. — Najstarejše slov. akad. društvo »Triglav« bo praznovalo 55-letnico svojega obstoja. — V Novem mestu je bila slovesna blagoslovitev temeljnega kamna novega Prosvetnega doma. — Te dni je izšla knjiga prof.

Kolarja »Preporodovci«, važen donesek slovenske polit. zgodovine.

16. Ljubljana dobi šolo za sestre pomočnice, za bolničarje in babice. — Goriški »Novi list« ustavljen. — Razstava novih pridobitev iz Strahlove zupuščine v NG je bila pod predsedstvom dr. Fr. Windischerja odprta.

21. Dr. Josip Čerin proslavlja 40-letnico dirigiranja.

22. V Dolu pri Hrastniku se blagoslovi nova šola, ki spada med najlepše zgradbe svoje vrste vse Jugoslavije. — Bolgari proslavljajo petdesetletnico prof. Antona Bezenška, očeta bolgarske stenografije.

27. Danes je minulo 65 let, odkar se je rodil dr. Janez Evang. Krek. — Gradi se nov velik mestni cvetličnjak v Ljubljani. — Podžupan prof. E. Jarc predava o novi Ljubljani.

30. Nova šola v Devici Mariji v Polju je bila otvorjena.

DECEMBER 1930.

2. Sedemdesetletnica g. Franca Grafenauerja iz Ziljske doline na Koroškem, ki je bil poslednji zastopnik koroških Slovencev v dunajskem parlamentu. — Na seji upravnega odbora TPD se je sklenilo darovati 1 milijon dinarjev v podporo trboveljskih rudarjev.

3. V Beogradu se je vršil uspeli koncert Akad. pevskega zbora. — Violinski virtuoz Juan Manen koncertira v Ljubljani.

4. Vsi kmetijski strokovni listi se združijo v skupno glasilo »Kmetovalec« v prihodnjem letu. — Grajske šance so popravljene in imajo sedaj povsem novo lice.

5. Za novega bana je imenovan dr. D. Marušič, odvetnik v Ljubljani. — Slavistični klub ljubljanske univerze priredi to leto vrsto predavanj. Sodelujejo Kidrič, Ramovš, Župančič, Finžgar i. dr. — V Primorju je bila kazensko premeščena vrsta slovenskih učiteljev in učiteljic.

7. Regulacijska dela Ljubljani se bodo po 16 letih zopet obnovila. — Palača OUZD v Mariboru pod streho.

10. Svetovni šahovski prvak dr. Aljehin se mudi v Ljubljani, da priredi za naše šahiste veliko simultanko. — Minister za javna dela je odobril proračun za zgraditev pravoslavne cerkve v Ljubljani in sicer v višini 1,674.434 dinarjev.

13. V Gradcu je umrl odličen znanstvenik, univ. prof. dr. F. Pregl, Nobelov nagradjenec, ki je bil l. 1859. rojen v Ljubljani. — Svečana komemoracija 1500letnice smrti sv. Avguština se je vršila v veliki unionski dvorani.

14. Zveza kulturnih društev v Ljubljani obstoja že 10 let. — »Mladi Pen« v Ljubljani je priredil literarni večer, recitali so mladi slovenski pesniki in pisatelji.

16. Vrhnjski avtobus je trčil v vlak in je zgorel; hudo poškodovanih je bilo 5 potnikov, šofer in sprevodnik sta podlegla poškodbam.

18. Na banovini se je vršila anketa glede znižanja cen kruha.

19. Lani je šlo za delom nad 7000 delovnih moči v tujino iz Prekmurja, njihov zaslužek sezonskega dela znaša okrog 25 milijonov dinarjev.

20. V Gorici gre živa akcija proti slovenski službi božji. — Kirurški oddelek ljubljanske bolnice ima prostora za 2000 bolnikov letno, v resnici pa jih sprejme nad 7800 letno; zdravniki so se energično zavzeli za odpravo bolniške mizerije v Sloveniji. — Zanimiva je izjava o manjšinah zunanjega ministra dr. Curtiusa, ki jo je dal v Šleziji. Izjavil je, da je pomirjenje manjšin in varstvo manjšin v vseh državah eminenten evropski življenjski problem. Pravičnost pa je najboljše orožje, ki je danes nemštvo na razpolago in mu stoji na strani. Nemški koraki v Ženevi so samo dokaz za to, da Nemčija nikdar ne bo zapustila pravic, ki so posvečene s pogodbami. — V Celju je umrl Rafko Salmič, urar in znan gledališki igralec-diletant.

23. Tehniška fakulteta naše univerze je izgubila odličnega znanstvenika univ. prof. ing. Ignatija Majdela.

24. Palača »Viktoria« na Aleksandrovi cesti je dograjena.

27. Pisatelj dr. Anton Novačan odhaja kot konzul v Brailo v Romunijo.

POPRAVKI

- k razpravi Strojariji na forštatv v »Kroniki« 1937., III in IV.
- Str. 130. levo, 10. vrsta od spodaj, beri: 1763. namesto: 1736.
- „ 130. desno, napis pod sliko spodaj, beri: 1901. namesto: 1892.
- „ 134. levo, napis pod sliko spodaj, beri: *od juga*, namesto: *od vzhoda*.
- „ 194. desno, 8. vrsta od zgoraj, beri: Paulin, a jo 20. aprila 1904., namesto: Pavlin, a jo še isto leto (20. aprila).
- „ 198. desno, 18. vrsta od spodaj, beri: 24. maja, namesto: 24. junija.
- „ 198. desno, 5. vrsta od spodaj, beri: 13. oktobra, namesto: 11. oktobra.
- „ 199. desno, 17. vrsta od spodaj, beri: Borštnikom, namesto Boršičem.

Ivan Janesch, star. (1818.—1882.) z ženo Ano, roj. Herzmanovo in sinom Ivanom

(Glej razpravo „Strojariji na forštatv“, Kronika 1937., št. III., str. 130—32).

Popravi tiskovne pomote v »Kroniki« IV, 221, b, v 2. vrsti: namesto *accubuit* čitaj *oecubuit*, b, v 8. vrsti čitaj namesto *alioque* prav *alioqui* (= *alioquin*) in na str. 222., v. 19., namesto *proiude* prav *proinde*.

Bivša Perles - Bals - Lasnik - Mayerjeva hiša. Pogled z Marijinega trga

Bivša Perles - Bals - Lasnik - Mayerjeva hiša. Pogled z Wolfove ulice
(K razpravi „Strojariji na forštatv“ v Kroniki 1937.).

»Kroniko« izdaja mestna občina ljubljanska, predstavnik dr. France Stelè, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna, predstavnik Francè Štrukelj, za uredništvo, upravo in inseratni del odgovoren Pavel Debevec. — Ponatis člankov in slik dovoljen samo s pristankom uredništva. Rokopisi se ne vračajo. »Kronika« izhaja 4 krat na leto in stane za vse leto din 80'—, za pol leta din 40'—, za četrt leta din 25'—. Za inozemstvo din 100'—. — Posamezna šteč. stane din 30'—
Naroča se: Učiteljska tiskarna, Ljubljana.